SIAŬBIT The SOWER

Vialika-Litoŭski (Biełaruski) dvumiesiačnik

The Great-Litvanian (Whiteruthenian) bimonthly

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, New York, U.S.A.

Časapis Katalicka-Hramadzki

1963, Studzień-Luty Nr. 30 (6. h.) January-February, 1963

ŚVIATY PIOTRA HAŁAVOJ VIDOMAJ EKKLEZII

„I ja tabie kažu, što ty jość Piotr (skała), i na hetaj skale zbuduju ekkleziju maju i bramy piekła nie pieramohuć jaje. I tabie dam klučy vaładarstva niabiesnaha i što tolki źviažaš na ziamli, budzie źviazana i u niebie, a što raźviažaš na ziamli, budzie raźviazana i u niebie" (Mat. 16, 18-19).

Śviaty Piotra najvyšejšym pastyram. „Pasi baranki maje" (Joan 21, 15); „Pasi jahniata maje" (Joan 21, 16); „Pasi aviečki maje" (Joan 21, 19).

„Maju Ja i inšych aviečak, nia zhetaj aŭčarni, i tyja treba mnie pryvieści, kab i jany pačuli hołas Moj. I staniecca adna aŭčarnia i adzin pastyr" (Joan 10, 16).

ADZINSTVA CHRYSCIJANSTVA I SUPAKOJ.

Z nahody Hadaŭščyny Narodžańnia Zbaviciela Papa vyhałasiŭ pasłańnie da usiaho śvietu. U siolatašnim pasłańniu, jakoje vyskazaŭ Papa Joannes XXIII praz radyjo i televiziju vatykanskich stacyjaŭ, była adozva da katalikoŭ usiaho śvietu, kab pracavali dziela asiahnieńnia adzinaści chryścijanstva. — Tak danosić z Vatykanu specyjalny karaspandent Sanch de Gramont.

Toje pasłańnie było nadanaje praz Vatykanskaje Radyjo u 30 movach. Pačuli jaho kala 50 miljonaŭ ludziej. Pry hetym navat byŭ zvarot i da niechryścijanaŭ da adzinaści.

Abaviazak Sumleńnia. — Papa skazaŭ, što praca na karyść adzinstva viery jość **„Važnym abaviazkam sumleńnia kažnaha z nas”.** Bo u dzień Apošniaha Sudu kažny budzie zapytany nie ab toje ci asiahnuŭ adzinaść, ale ab toje: ci maliŭsia, pracavaŭ, ciarpieŭ dla hetaj idei, ci pravodziŭ u žyćcio razumnuju raztaropnuju navuku, ciarplivaj i dalokauzorkavaj i ci znajšoŭsia u im adhałos **„Impuls miłaserdzia”.**

Patreba Adzinstva. — Sabor Vatykanski vyrazna vystaviŭ patrebu adzinaści i starańnia u napramku chryścijanskaha bratarstva, vyskazanaha u Apostolskim Składzie. U jaho pierakanajučaj śćviardžalnaści ekklezii, jak adzinaj, śviatoj, apostolskaj i katalickaj, nie dziela panavańnia, ale dziela pasłuhi ludziam usich narodaŭ — skazaŭ Papa.

Supakoj śvietavy. — Papa skazaŭ, što apraca adzinaści Ekklezii, druhoj najbližejšaj spravaj jahonamu sercu jość **„Śvietavy supakoj”.** Uskazaŭ na śvietavuju papravu ad dramatyčnaha zakliku ab supakoju 25 kastryčnika 1962 hodu, u punkcie kulminacyjnym kubanskaha kryzysu. Papa skazaŭ, što pa tym jaho radyjavym zakliku, pakazalisia aznaki zrazumieńnia, katoryja uskazyvajuć, što słovy Papy nia byli biazpłodnyja, ale dajšli da rozumu i sercaŭ i pasłužyli da adkryćcia novych pahladaŭ bratarskaha davieru i padtrymańnia jasnych nadziejaŭ na praŭdzivy hramadzki i mižnarodny supakoj.

Z usich ady dobra słavienstvaŭ, jakija žyćcia i historyja majuć da achviaravańnia adzinkam, siemjam i narodam sapraŭdy najbolej vartasnym i najbolej važnym jość supakoj — skazaŭ Papa Joannes XXIII.

Dobraja vola. — Isnavańnie supakoju i staranna jaho utrymać jość harantyjaj **„Śviatovaj cišyni”.** Ale kaniečnym varunkam supako-

ju jość dobraja vola usich, kažnaha čałavieka. Dzie jaho nie chapaje, daremnaja nadzieja na ščaście i dobra słavienstva.

Chaj ady supakoj budzie našym starańniem na usie časy. Chaj našaj metaj budzie sutvarańnia supakoju kruhom nas, kab razšyraŭsia pa usim śviecie. Achraniajma toj supakoj i z usich staronaŭ, z katorych možna pryjści udar, dy nie dazvalajma vystavić jaho na niebiazpieku i kampramisy — skazaŭ Papa.

AŬRA (Aŭreola).

Možna skazać, što adna asoba na 10,000 viedaja, što čałaviečaje cieło akružanaje niavidomym dla voka žziańniem. Vieda ab isnavańniu takoha źziańnia była u pradhistraryčnych časach. Malunki, znajdzienyja z prad histaryčnych časaŭ, u raskopach: Peru, Mexiku, Egipcie, Grecyi, Cejlonie, Indyi, ab hetym paśviadčajuć. Aŭra padobnaja da raznakolarnaj imhły, akružaja čałaviečaje cieło z usich staronaŭ na 2-3 stapy. Heta jość vibracyja elektromagnetyčnych, vialikaj častaści — padobnaj da pramieńniaŭ Rentgena.

Chryścijania, katoryja uznajuć śviatych, ad niepamiatnych časaŭ malujuć kala hałovaŭ śviatych aŭreolu. Karaleŭskija karony dy nakryćcia śviatarskich hałovaŭ, taksama majuć symbaličnyja značeńnia.

Kažny čałaviek maje aŭru, ale nia usie jaje mohuć bačyć. Bačać jaje asoby, jakija majuć vielmi razvituju psychičnuju moc. Takija asoby majuć jaje ad samaha urodžańnia. Nazyvajuć ich jasnovidami. Zvyčajnyja ludzi, pa doŭhaj i žmudnaj pracy, mohuć navučycca hetaj štuki. — Prad druhoj śviatovaj vajnoj, byŭ viedamy u Polščy i za hranicaj jasnovid inzynier Stefan Ossowski. Ludzi majuć raznyja aŭry. Emocyja i myśleńnia čałavieka upłyvajuć na źmienu kolaru aŭry. Dobra abaznany z aznakami tych kolaraŭ jasnovid moža dobra „čytać" z aŭry myśleńnia čałavieka, jak z razčynianaj knižki.

Adnym z pieršych navukovych daślednikaŭ čałaviečaj aŭry byŭ angielski vučony Walter I. Kilner, inžynier-elektryk. Praz šmat hadoŭ pracavaŭ hety vučony nad vynajściami snadździa, jakoje mahło-b dać mahčymaść bačańnie aŭry asobam, niemajučym daru jasnavidu. Pad kaniec pieršaj śviatovaj vajny, jamu udałosia zmajstravać ekran, jaki „łaviŭ" aŭru. Ekran składaŭsia z 2-ch šklannych płaścinkaŭ. Pamiž imi byŭ alkohalovy rastvor „dicyanin". Navukavied Kilner nia mieŭ daru jasnovidztva.

Druhim daślednikam aŭru, ale užo naviejšaj ery, bo rakietaŭ miž planetarnych, jość Saviecki inžynier-elektryk Symon Kirljan, ź miesta Krasnodor u SSSR. Inžynier Kirljan źviarnuŭ uvahu na paŭstavańnia śladoŭ (rysaŭ, ułukatkaŭ, plamkaŭ i h. d.) na nienaśvietlanaj fatagrafičnaj papiery, u chvilinu, kali tolki datknuŭsia palcam papiery paśla pracy z falami elektromagnetyčnymi vyssokaj častaści.

Praŭda, tut ničoha novaha. Hety fakt užo znała navuka ad daŭna. Tolki nichto bližej nie pacikaviŭsia. Inžynier Kirljan z svajej žonkaj pastanavili daśladzić pryčynu tych źjavaŭ. Paśla niekalkich hadoŭ daśledu i pramieniavańnia tajemnych falaŭ ludzkoha cieła, suženstvu Kirljanom udałosia zmajstravać specyjalny mikraskop, pry pomačy jahoka mahli atrymać abraz aŭry na kalarova-fatagrafičnaj płycie. Ździuleńnie ich było vielmi vialikaje, kali pad škłom taho mikraskopu ubačyli tajemničny śviet žyvych kolaraŭ, jakija vydastavalisia z palcaŭ ich ruk. Kolary byli vielmi charočyja. Adny źziańnia mihali, inšyja falavali rytmična. Kirljanie fotografavali aŭru raznych pradmietaŭ, žyvych i nie žyvych. Kažnaja reč była inšych kolaraŭ. Fotagrafka śviežaha listka vykazyvała charošyja kolary. Pa niekalki hadzinach źmienšyvałasia kolaraŭ. A pa 20-ci hadzinach kolary zusim źnikali i astavałasia tolki šeraja imhlistaja aŭra.

Na zjeździe biochemikaŭ U. S. u Santa Monika u Kalifornii, u žniŭniu 1962 hodzie D-r George N. Bower, inž. biochemik kliničny balnicy u Hatford mieŭ adčyt, na katorym, miž inšym, skazaŭ, što u niedalokaj pryšłaści budzie mahčyma vykonyvańnia, tak zvanych, biochemičnych „adciskaŭ palcaŭ", jakija pakažuć u pacyjentaŭ niekalki miesiacaŭ, a navat niekalki hadoŭ ab źbližajučaj chvarobie. Jašče skazaŭ, što pryjdzie čas, kali kažnaja asoba budzie paddavana što niejki čas biochemičnym „adciskam palcaŭ". Ad chviliny uradžeńnia až da śmierci. Jany daduć mahčymaść daviedańniaŭ ab źbližajučaj chvarobie i u pačatku jaje niščańnia. Dumajuć, što doktar žartami skazaŭ, bo tut adnosicca tolki da aŭry ludzkoj.

Pavodle C. W. Leadbeater, jasnavida, aŭtara šmat knižkaŭ, z haliny akultystyki, u knižcy ab aŭry čałavieka „Man Visible and Invisible", — aŭru možna padzialić na 3 hrupy: zdaroŭnuju, emocyjanalnuju i duchovuju. Heta padzieł vielmi ahulny, bo ich jość daloka bolej. Dokładny apis aŭry jość vielmi ciažki, bo vystupaja jana u tak raznych dalikatnych i źmiennych kolarach, što nie mahčyma vyskazać słavami i apisać tak, jak jaje bačyć jasnavid. — Aŭra asoby zdarovaj vyhladaja, jak cieninkija „vałaski" vystupajuć stroma z cieła

čałavieka z usich staron da 2-ch calaŭ. U chvorych „vałaski” źvisajuć. Aŭra zdarovaha biezkalorna — šeraja. U aŭry asoby religijnaj pieravyžšaje kolar jasna-niabiosny, atačajučy cieła haryzantalnymi zygzagami i zygzavatymi pasami kolaru ciomna-niabiosnaha. Kala hałavy kolar žoŭta-fijaletavy. U asobaŭ, jakich najdrabniejšaja reč razdražnivaja, pieravažaje kolar čyrvony z roznymi adcieniami, a udołu pry stopach brudna-zielenkavy. Aŭra heta jak-by apyrskanaja drobnymi nierehularnymi čyrvonymi plamkami. — U asobaŭ u hłybokaj depresii duchovaj pieravažyvaje kolar branzovy, u adcieniach ad jasnaha da ciomnaha, Aŭra jość apasana kolkanastymi ciomna-branzovymi „abručami”. Asoby u momencie vialikaj złości, majuć aŭru ciomna-šeruju, vielmi nia pryjemnuju dla voka jasnavida. Tut i tam vidać ciomnyja kamiaki dymu, praz jakija čyrvonyja zygzagi (błyskavicy).

Hety karotki artykuł ab tak cikavaj ustanovie astralnaha śvietu, jakaja tak blizka našaha cieła, byŭ-by nie kampletny, kali-b nia uspomnić ab aŭry čałavieka vialikaj śviatablivaści (śviatym, mistyku). Aŭry tych niabiosnych asobaŭ jość šmatlika bolšyja ad aŭry čałavieka z „vulicy”, a układ kolaraŭ i ich vibracyja takaja charošaja i harmanijna ułožana, što nijaki artysta nia byŭ-by u mahčymaści praŭdziva ich adtvaryć. U całaści tej niabiosnaj aŭreoli pieravažyvaje biełу kolar, a ź siaredziny jaje vychodziać z usich kirunkaŭ jasna załacistyja pramieńnia, jakija siahajuć daloka paza śviet astralny... i katory jość pryračeńniem Boha dla usich jahonych dziaciej.

J. B. Los Angelos.

PAŚMIERTNY USPAMIN AB TEREZII NEUMANN.

Uradziłasia u 1898 hodzie u biednaj viaskovaj siamji. Ad maładych hadoŭ musieła ciažka pracavać. U 1914 hodzie, kali razpačałasia pieršaja suśvietnaja vajna, mužčyny byli zabranyja u vojska. Terezija vykonyvała ciažkija raboty i zaličałasia da silniejšych rabotnicaŭ. Mahła biaz vialikaj ciažkaści nasić miaški iz zbožam pa 75 kilogramaŭ. U 1918 hodzie, 10 sakavika vybuchnuŭ u jaje vioscy pažar. Jana praz doŭhi čas padavała z vadoj viodry. U adnoj chvilinie pačuła bol u pazvanočniku. Ad hetaha času nie mahła ciažka pracavać. Pry vysiłku varočaŭsia bol, traciła uzrok i mleła. Aprača hetaj chvaroby, dastała zabureńnia u stravieniu i jadalnym pravodzie, dychavicu i abjavy paraližu. Zavieźli u balnicu Waldsassen. U joj prabyła ad kviecienia da červienia u 1918 hodzie, ale papravy nia było,

da jašče pahoršyłasia. Ad doŭhaha lažańnia paŭstali hłybokija rany na plečach, jakija dachodzili až da kościej. U sakaviku 1919 hodzie zusim aślepła.

U 1923 hodzie Teresia ad Dziciatka Jezus była ahałošana dobra słaŭlenaj. U hety samy dzień, viedajučy ab hetaj uračystaści, Teresia Neumann admaŭlała malitvu da hetaj nova dobra słaŭlenaj i vyzdaravieła na vočy. Paśla 2-ch hadoŭ pazvanočnik pierastaŭ baleć. Heta stałasia 17 maja 1925 hodzie, u dniu ahałošańnia dobra słaŭlenaj Teresii ad Dziciatka Jezus za śviatuju. U hety dzień zusim vyzdaravieła.

Ad najmałodšych hadoŭ Teresia Neumann mieła vialikaje spaŭčućcio cierpiačym, ale pa vyzdaraŭleńniu heta spaŭčućcio i miłaść da cierpiačych pabolšyłasia. Žadała usialakija ludzkija boli prymać i za ich ciarpieć. I voś nadaryłasia spryjalnaja akazija. Na Kalady 1922 hodzie Teresia daviedałasia, što niejki małady seminarysty zachvareŭ na horła. Chacia u hety čas i jana mocna ciarpieła, prasiła Boha, kab hetu chvarobu Boh daŭ jej, a seminarystamu daŭ dobraje zdaroŭje. Vidavočna Boh vysłuchaŭ jaje prośbu. Jana pačała i na horła chvareć, a seminarysty azdaravieŭ. I baleła jej horła da 30 červienia 1931 hodu. Pierastała baleć horła u dniu prymisyi taho seminarystaha u Regensburgu. Ad pryniaćcia chvaroby seminarystaha dałučyłasia jašče adno nadzvyčajnaje zdareńnie, bo ad taho času pierastała jeści. Heta nie ad jaje voli zaležała. Arhanizm usio što jeła zvaročyvaŭ. (Toje samaje było i u śv. Anny, Kateryny Emmerich). Paśla 6-ci hadoŭ, pierastała prymać pažyvu i u stanie płynnym až da samaj śmierci. Tolki pa śviatoj Komunii prymała krychu vady.

Stygmaty na stopach, dałoniach, boku i na hałavie, jak-by ad ciarninaj karony, pieršy raz pakazalisia u Vialikuju Piatnicu 1926 hodzie. Ad hetaha času u Kažnuju Vialikuju Piatnicu pieražyvała Chrystusovuju Muku z usimi drabnicami. Pieršy abjaŭ extazy Teresii byŭ: kryvavyja ślozy, jakija rana vypłyvali iz jaje vačej, u hadaŭščynu malitvy Chrystusa u Aliŭkavym sadzie. — U chvilinu extazy ź vialikaj dakładnościaj vidzieła (što časta było stvierdžana) zdareńnia i padziei daŭniejšyja u časie i adlehłaści. Adhadyvała myśli, stan čałaviečych dušaŭ. Havaryła usiakami movami, jak staražytnymi, tak i ciapierašniami, navat z roznymi dyalektami. Havaryła aramajskim, jakim havaryŭ i navučaŭ Jezus Chrystus.

U 1932 hodzie pieršy raz źjavilisia u brunatnych kašulach hitleroŭskija ahitatary. Pryjechali nahavaryvać ludziej hałasavać na fuehrera. Ale probaršč Rev. Joseph Naber, siahodnia 92 hadovy sta-

ryčok, katory pieršy abjaviŭ ciarpieńnia Teresii i addaŭ apošnija Usłuhi Teresii, pad jaje upływam, z partyjaj hitleroŭskaj zmahaŭsia až da kanca. Hitleroŭcy nazyvali Konnersreuth „Das schwarze Nest" (čornaja jaskinia). Teresiju Neumann — „Die Bestie" (dikaja źviaryna). U časie vajny gestapo pastanaviła zabić Teresiju, ale hetamu supraciviŭsia Hitler. Jon nienavidzieŭ chryścijanstva, ale Teresiju Neumann mieŭ za histaryčku z razdvojenaj asabovaściaj nad razsudkami. U hetaj mocnaj sialance, splamienaj kryvioj, dahledžaŭsia djabelskaha elementu. Bajaŭsia jaje i padziŭlaŭ.

Palemiki kruhom niazvyčajnaj źjavy ab Teresii Neumann tryvajuć ad dzisiatkaŭ hadoŭ i buduć tryvać jašče doŭha. Da hetaha času ani Ekklezija (Kaścioł) ani navuka, nia vydali svajho sudu. Jakoje stanovišča ciapier zajmie Ekklezija ciažka pradvidzieć. A kali razprypomnić. što skazaŭ Papa Pius XI, prysłaŭšy svajo dobra słavienstva: „Lasst mir das Kind in Ruhe" (astaŭcie mnie heta dzicia u supakoju). A. Iv.

PERŠYJA ABRADY SABORU ZAKONČANY.

Papa Joannes XIII z śladami adbytaj chvaroby na blednaj tvary, zjaviŭsia u Bazylicy śv. Piotry. Haspadar Bazyliki kardynał Marelli adpraviŭ śv. Imšu. A Papa u łacinskaj movie mieŭ pramovu, u kataraj vyskazaŭ nadzieju, što Sabor zakončyć svaje pracy u praciahu najbližejšych pasiedžańniaŭ i spoŭnić nadzieju i žadańnia usiaho chryścijanskaha śvietu. — Druhaja sesija razpačniecca 8 vieraśnia 1963 hodu. Papa žadaje, kab Sekretaryjaty Saboru i 10 kamisijaŭ mieli bolej času na pierahrupoŭku 70 punktaŭ paradku abradaŭ kab u abrady uvajšło adrazu 20 prablemaŭ. Abservatary dumajuć, što daŭžejšyja prorvy miž sesijami umahčymiać źmienšyć raznicy pahladaŭ, jakija zarysavalisia miž ‚konservatyŭnymi" i ‚.liberalnymi". — Heta „Partyja Reformy" maje blizu dźvie trecija hałasoŭ adkidajučy prajekt rezalucyi kardynała Ottaviani ab „Zyrołach Abjaŭleńnia". Možna spadzievacca što „Partyja Reformy" nadaść ton nastupnym sesijam Saboru. U taki sposab pieršaja sesija adamknuła darohu da vialikich pieramienaŭ u Katalickaj Ekklezii i u chryścijanskim śviecie. Mr. Cassels da najbolšaha asiahnienia zaličaje što utvaryłasia „Partyja Reformy" i jana macniejšaja ad „Konservatystych" pry jakoj trymajucca kardynały Romanskaj Kuryi.

AB ŚWIATYCH CYRYLU I METODYM

Foty, Konstantynaŭ navučyciel, katory staŭsia patryjarcham, na miejscu prahnanaha z Caragradu patryjarcha Ignacaha, staraŭsia dabicca u Romie paćvierdžańnia svajho vybaru. Kali taho nie atrymaŭ, sklikaŭ (867 h.) prociŭ papieski sabor i adłučyŭsia ad Romy. Niezadaŭha pośla hetaha cezar kazaŭ zabić svajho dziadźku i kiraŭnika dziaržavy Bardasa, a paśla hetaha carski kaniušy i ulubieniec, Vasil Makiedoniec, zabiŭ samoha cezara i sam zaniaŭ cezarski pasad. Dva dni paźniej jon skinuŭ iz patryjaršaha prestołu Fotyja, a paklikaŭ św. Ignacaha.

Kali viestki pra hetyja žachlivyja padziei u Caragradzie dajšli da viedama św. Bratoŭ, jany, jak ščyryja greckija patryjoty, nadzvyčajna zasmucilisia, što takija rečy dzieilisia u ichnaj ajčynie. Aprača taho vielmi było dla ich prykra z padziejaŭ tych dvuch pryjacielaŭ. Fotyja było toje, što jon nie chacieŭ pryniać nakazu Papy Mikałaja I-ha, ale zbuntavaŭsia suprać jaho i raźbiŭ eklezijalnuju jednaść. Na ichniuju padarož u Romu upaŭ, biaz ichniaj viny, ciažki cień.

Niespadziavana pryjšoŭ da Venecyi list ad Papy Mikałaja I-ha, u jakim jon sam zaprasiŭ Cyryla i Metodaha prybyć u Romu. Daviedaŭšysia, što u Venecyi prabyvajuć tyja dva słaŭnyja greckija misyjaniery, katoryja mieli relikvii św. Klementa Papy, jon byŭ rad pabačyć ich i pahavaryć ź imi pra tuju reč, a taksaca pra eklezijalnyja spravy u Moravii, adkul niamieckaje duchavienstva, peŭna, pasyłała na ich skarhi za ichniuju niezaležnuju pracu u tym kraju. Mahło być u Papy taksama pažadańnie zaprasić św. Bratoŭ na misyjnuju pracu u Baŭharyi, katoraja u tym časie prasiła apieki i pomačy z Romy.

Konstanty i Metody prybyli u Romu u studzieni 868 hodzie. U Viečnym mieście Papa z romanskim duchavienstvam i narodam pryniali św. Bratoŭ vielmi uračysta dy z vialikaj pašanaj. Usie buli zacikaŭlenyja relikvijami św. Papy Klementa, katoryja jany vieźli z saboj u Romu, a taksama i samymi św. Bratami, katorych prybyćcio u Romu papiaradziła słava ichniaha nadzvyčajnaha apostolstva. Tolkišto Konstantaha i Metodaha vitaŭ užo nie Papa Mikołaj I-šy, katory u miž časie pamier, ale jahony nastupnik, Papa Adryan II.

Prybyŭšy u Romu, našyja św. Braty zatrymalisia, maje być, u vadnym greckim klaštaru, katorych u tym časie u Romie buło šmat, dy pačali prasić Papu paćvierdžańnia słavianskich knižkaŭ i Bohasłužby, a taksama vyśviačeńniaŭ na słavianskich śviataroŭ, katorych vielmi

było treba da dalejšaj apostolskaj pracy miž słavianami. Konstanty znajšoŭ u Romie upływovych pryjacielaŭ i prychilnikaŭ novaha słavianskaha abradu. Da ich naležali pisar Papy Anastazy i Vieletryjski episkop Gaŭderyk. Abodva jany razhavaryvali z Konstantym pra znajdzieńnie, jak tady dumali, relikvijaŭ śv. Papy Klementa. Episkopa Gaŭderyka uvažajuć za aŭtara „Italjanskaj Legiendy", u katoraj jošć peŭnyja vyskazy pra śv. Bratoŭ. Tyja upływovyja asoby, peŭna, dobrym słovam pradstavili spravu słavianskich misijanieraŭ Papie Adryjanu, bo jon pastaviŭsia da śv. Bratoŭ i ichniaj spravy vielmi prychilna. Ale jošć taksama, što byli praciŭniki słavianskaha abradu i movy. Ich Konstanty musiŭ pieramahčy svaimi dovadami. Papa kazaŭ knižki praviervć, a što usio było uładžana vielmi dbajliva i dobra, to ukancy Papa adabryŭ tyja knižki i daŭ pazvaleńnie adpraŭlać Bohasłužby u słavianskaj movie.

Heta była vialikaja chvilina nia tolki u žyćciu śviatych Konstanta i Metoda, ale i u historyi usiej słavianskaj kultury, kali hałava vidomaj Chrystusovaj Eklezii, sam Papa Romanski uznaŭ ideju śv. Bratoŭ, adpraŭlać Bohasłužbu u žyvoj narodnaj movie, zhodna zapavietu śv. Piśma, a samyja pierakłady ich hodnyja dobra słavianstva. Byŭ heta historyčny dzień, kali sam Apostalski Prestoł u Romie uznaŭ słavianskuju movu roŭnaupraŭnaj z usimi inšymi movami. Słavianski narod iz taho času „uvajšoŭ da liku vialikich narodaŭ, katoryja słaviać Boha svajej movaj". Pryniaŭšy słavianskija knižki, Papa Adryjan paśviaciŭ ich i pakłaŭ u śviatyni na ałtaru. (Maryja Madžora i śv. Piotra).

Druhoj važnaj padziejaj u časie ichniaha pabytu u Romie była: vyśviačeńnie ichnich vučniaŭ, katorych jany z saboj pryviaźli z Moravii i Panonii. Tyja vučni byli miascovaha słavianskaha pachodžańnia i dobra znali słavianskuju movu. U pieršych radoch miascovaha duchavienstva na rodnaj ziamli i pradaŭžać na rodnaj ziamli pracu svaich śv. Vučycielaŭ. Starynny žyćciapisar Konstanta piša pra tuju padzieju, što da dobra słaŭleńnia eklezijalnych knižkaŭ, „vyznačyŭ Papa dvuch episkopaŭ Formozaha i Gaŭderyka. Janyž vyśviacili i słavianskich vučniaŭ, katoryja u nastupnyja dni adpraŭlali Bohaslužby u Bazylicy śv. Piotry, śviatoj Petronili, śv. Andreja, a paślej u śv. Paŭła usiu noč malilisia i śpievali pa słaviansku. Nastupnaha dnia iznoŭ adpraŭlali Bohasłužbu nad jaho śviatym hrobam, majučy episkopa Arsieniaha, adnaho iz siamioch episkopaŭ, dy adnaho biblijatakara Arsienia. A Folozof nie pierastavaŭ razam iz svaimi vučniami pryno-

sić Bohu za usio heta dastojnuju chvału". Tady vyśviacili na śviatara i Metodaha, katory byŭ da hetaha času tolki zakonnikam.

Takim čynam pieršaja častka žadańnia śv. Bratoŭ była blaskava zakončana. Sam Chrystovy namiesnik i vidomaja hałava Katalickaj Eklezii padobrasłaviŭ Bohasłužbu u narodnaj słavianskaj movie dy kazaŭ vyśviacić pieršych rodnych śviataroŭ dla słavianskaha narodu.

Novyja eklezijalnyja i palityčnyja umovy, jakija zaisnavali u Moravii i Panonii, vymahali utvareńnia addzielnaj eklezijalnaj słavianskaj mitrapolii. Hetaha prasiŭ praz pasolstva i kniaź Roscisłaŭ. Papa Adrian zhadziŭsia na hetu prośbu i kazaŭ kansakravać Konstantaha na moraŭskaha Archiepiskopa. Ale da taho nie dajšło, bo u Romie Konstanty ciažka zachvareŭ i užo nia mieŭ siły viarnucca u Moraviju. Zamiest taho ustupiŭ u Romie u zakon i pryniaŭ novaje imia — Cyryl. U zakonie pražyŭ śv. Cyryl - Konstanty jašče 40 dzion. Svajo śviatoje žyćcio zakončyŭ hety vialiki słavianski Apostol i dabradziej słavianaŭ 14 lutaha 869 hodzie.

Daŭny žyćciapisar śv. Cyryla razkazavaje pra jaho śmierć u žyvych dy smutnych słovach: „A kali nastała kanańnia i pierajście da viečnaha žyćcia, Cyryl padniaŭ svaje ruki i maliŭsia z ślazami, vymaŭlajučy: Panie Boža moj, katory stvaryŭ usie stany aniołaŭ biazpłotnyja siły, stvaryŭ nieba i ziamlu, i usio ź niabyćcia pryvioŭ da byćcia, Ty zaŭsiody vysłuchoŭvaješ tych, katoryja vypaŭniajuć Tvaju volu, bajacca Ciabie i zachoŭvajuć Tvaje prykazańni; vysłuchaj-ža i maju malitvu, achoŭvaj svoj vierny narod, da katoraha Ty byŭ pasłaŭšy mianie, svajho niahodnaha słuhu, zastupi jaho ad biazbožnaj dy pahanskaj złybiady tych, katorych źniavažajuć Ciabie, vykarani tryjazyčnuju hereziju, pavialič svaju Ekleziju, pajadnaj usich u ščyraj zhodzie, zrabi ludziej vybranymi, kab jany byli adnej dumki u Tvajej praŭdzivaj viery dy praŭdzivaje vyznavańnie utchni u sercy ich słovy pasłuchu Tabie. Bo heta-ž Tvoj dar, kali Ty pryniaŭ na apaviadańnie Evangiella Svajho Chrystusa niahodnych nas, što zaachvocilisia na dobruju spravu i dziejali uhodnaj Tabie. Što Ty byŭ daŭ mnie, addaju Tabie Tvajo; kiruj imi Svajej silnaj rukoj, pakryj ich svaimi kryllami, kab usie chvalili Tvajo imia, Ajca, i Syna i Sviatoha Ducha". Aman. Pacałavaŭ Cyryl usich śviatym pocałunkam i skazaŭ: „Dobra słaŭleny Boh, katory nia vydaŭ nas na zdabyču i zhubu tajemnych našych varahoŭ, ale sietki ich parvaŭ i vyzvaliŭ nas ad zaprapaščańnia".

Uzvarušlivaje było takoje pradśmiertnaje raźvitańnie śv. Cyryla z bratam Metodym. Z sercam poŭnym hłybokaha smutku za dolu brata

i razpačataj miłaj spravy, pramoviŭ śv. Cyryl da śv. Metoda: „Ajciec, brat, byli my z Taboj, jak tyja dva vały zaprežanyja; aručy adnu baraznu . . . I voś ja padaju na polu, pakončyŭšy svaje dni. Ty zamiłavany u svajej hary (Klaštar na Olimpie), ale nie advažsia dla svajej hary pakidać svaju navuku i pracu (u Moravii), bo jej ty možaš chutčej zbavicca”. Heta byŭ pradśmiertny testament brata; paśla hetaha śv. Cyryl-Konstanty spačyŭ u Bohu, majučy 42 hady.

Pavodle voli Božaj, śv. Cyryl zyjšoŭ iz hetaha śvietu pradčasna, u samym razharu vialikaj pracy. Jon užo chvory vyjechaŭ na misyjnuju pracu u Moraviju. Misyjnaja kraina, dzie šmat było roznaj pracy, patrebavała jaho na kažnym kroku. I jon pracavaŭ, nie zvažajučy na svajo słaboje zdaroŭje. Usiudy jon navučaŭ česnaha siamniejnaha žyćcia, — trudziŭsia da kanca. Da taho musiŭ vieści dysputy i baranić śviatoha dzieła ad tych praciŭnikaŭ, katoryja byli varoža nastrojany da słavianskaha abradu. Jany mieli jamu pamahać, a zatruvali jamu žyćcio. A kali prad samym Chrystusovym Namieśnikam dobra abaraniŭ svaju ideju i pracu miž słavianami, upaŭ na polu zmahańnia.

Žyćciapisar śv. Cyryla razkazavaje, što jak jon umier, to brat Metody staŭ prasić Papu, kab pazvolili jamu zavieści cieła brata na Olimp. Jon havaryŭ: „Matka nakazała nam, što kali chto z nas pieršy pamre, chaj brat pryviazie jahonaje cieła u bratni klaštar i tut pachavaje”. Papa kazaŭ pakłaści cieła Cyryla u damavinu, prybić žaleznymi ćviakami i tak dziaržaŭ jaho siem dnioŭ hatovaje u darohu. Ale poradzili episkopy Papie: „Pa šmat ziemlach chadziŭ Cyryl, a Boh pryvioŭ jaho siudy i tut pryniaŭ jahonuju dušu; tut naležycca jaho i pachavać, jak česnaha muža”. Papa adkazaŭ‘ „Za Konstantaha śviataść dy za jaho miłaść pachavaju jaho, narušyŭšy romski zvyčaj, u svaim hrobie u śviatyni śv. Piotra”. Tady brat pačaŭ prasić: „Nie pasłuchalisia Vy mianie i nie addali mnie jaho; kali vam pažadana, chaj spačyvaje jon u śviatyni śv. Klementa, z katorym jon siudy pryjšoŭ”. Papa nakazaŭ tak zrabić. „Pachavali cieła śv. Cyryla z damavinaj z pravaj starany aŭtara śv. Klementa, dzie pačali dziejacca cudy. Pabačyŭšy heta romanie, jašče bolej pačali šanavać i pavažać Cyryla, jany namalavali abraz Cyryla nad jahonym hrobam dy stali stavić śviečki pa dniach i nočach, chvalić Boha, katory prasłaŭlaje tych, katoryja Jaho słaviać.

Jość dahadki, što śv. Ignacy, pierad vysyłkaj śv. Cyryla na misyjnuju pracu na Ruś-Ukrainu, kansakravaŭ jaho na episkopa.

(Budzie praciah)

APEL MIŁAŚCI (X. Dr. F. C.) (praciah.)

„Adkazała Jamu: O Panu! Ty viedaješ, što Ciabie miłuju. Ale ja ubohaja žadaju miłavać Tvajej miłaści i miłaściaj Tvajej Matki Najśviaciejšaj Dziavicy". — „Hetyja słovy' „Ci mianie miłuješ", paŭtaryŭ mnie najmieniej tryccać razoŭ u praciahu dnia i takim hołasam, jaki pranikaje dušu. U časie śviatoj Imšy skazaŭ mnie: „Taja ciarnina, heta peŭnaja zakonnaja duša ... Abdaravaŭ jaje zdolnaściami, jakija vykarystała, ale pycha jaje hubić!.." „Viečaram pakazaŭ mnie svajo haručaje serca. Rana buła atkrytaja i zaŭsiody z toj ciarninaj". „Dla kažnaj dušy, skazaŭ, maju dźvie miery: adna — miera miłaserdzia, taja užo vyčarpanaja ... druhaja — miera spraviadlivaści — užo amal poŭnaja. Ništo tak Mianie nie abražaje, jak zatvardzełaść i upartaść toj dušy. Starajusia parušyć jaje sersa, ale, kali mnie nie adkaža, zastaŭlu jaje ułasnym siłam". „Niaviedaju, ci tut usio zrazumieła ... ale addałab žyćcio, kab uratavać tuju dušu!" — „Viečaram, atrymaŭšy dazvoleńnie, adbyvała śviatuju hadzinu i achviaravałasia Panu Jezusu, łučačysia ź Im u Jahonych Mukach. Nia hladzi, o Boža, na hrachi toj dušy ... Hlań na Kroŭ, katoruju praliŭ dla jaje ... na tuju kroŭ, katoraja moža abmyć hrachi usiaho śvietu!" „Paśla adhavaryvała litaniju da Najśviaciejšaj Matki, paŭtarajučy dva razy: „Ucieka hrešnych! malisia za nami". Kali dajšła da słoŭ: „Baranak Božy, katory adpuščaješ hrachi śvietu ... majo serca napoŭniłasia smutkam. Jezus ničoha nia kazaŭ, jak-by zusim nia słuchaŭ. Vydavaŭsia hłuchi na prošańnie. Pry kancy „Śviatoj Hadziny" pryjšoŭ z ciarninaj uściaž vatknutaj u Sercu. Prasiła, kab jaje mnie daŭ i krychu adpačyŭ. Heta zrabiŭ. Maliła ab litaść dla toj dušy, a kali ničoha nie adkazaŭ, skazała: alež, Panu, ci joj nie prabačyš? .. „Parušu jašče raz jaje serca. Kali pasłuchaja, budzie majej Ablubienicaj. Kali uprecca, začnie dzieić Maja spraviadlivaść". — Tak prapłyło šmat dnioŭ. Jozefa pamnažaja svaje vialikadušnyja achviary, ale jaje duša pahružana, jak kaža, u niavyskazanaj markotnaści". „Dumaju, što nikoli nia zrazumieła tak dobra, jak siahodnia, što heta značyć sapraciŭlacca łasce. Zdajecca mnie, što krychu adčuvała bolu Jezusovaha Serca, kali niejkaja duša Jamu upirajecca". „Kali hatovaja na ciarpieńnia — paŭtaraje joj Jezus u siaradu, 18-ha žniŭnia, pačakaju na tuju dušu. Nia mahu adnača joj daravać, pakul sama taho nie zachoča. Stvaryŭ jaje, ale ad jaje samaj zaležyć zbavicca, abo zasudzicca na viečnyja muki". — „Paśla niekalkich dnioŭ, dadaje: „Kali znaj-

chodžu dušu, katoraja mianie miłuja i prahnia Mianie paciešyć, Ja hatoŭ dać usio, ab što paprosić. Ady pačakaju, zastukaju jašče da taho serca, kali zachoča, ja hatoŭ jamu prabačyć". — „Havaryŭ heta ź slazami i astaviŭ maju dušu blizu u agonii. Navučyŭ mianie časta paŭtarać hetyja słovy: „Moj Boža, budu ciarpieła dla Tvajej miłaści, kab paciešyć Tvajo Serca".

Ciarpieńnia ściskajuć dušu Jozefy, jak kali-b spaŭ na jaje Božy hnieŭ. „Raŭnačasna — piša — čuju, što ciarpić Jaho Serca, kali duša paśviačanaja Bohu idzie na viečnuju karu".

(budzie dalej).

VUČECIE SVAJE DZIECI HAVARYĆ I ČYTAĆ PABIEŁARUSKU!

(Z pramovaŭ na śviacie herojaŭ — uhodkaŭ Słuckaha paŭstańnia)

Siadni my śviatkujem herojaŭ, herojaŭ vajennych narodu našaha. — U kožnaj dziejnaści mohuć być i byvajuć heroi. Kali jakija ludzi prajaviać u svajej dziejnaści štoś nadzvyčajnaje, što zvyčajna niemahčyma, dyk jany prajavili heroizm, stalisia herojami; ale herojstva vajennaje najvydatniejšaje, bo tut ludzi samachoć, bolej čymsia ad ich vymahajuć, ryzykujuć svaim žyćciom i dasiahajuć vialikich daspiechaŭ. — Heroi patrebnyja kažnamu narodu, bo usi vialikija dasiahneńni učynienyja heroizmam i zvyčajnaj štodziennaj pracaju. Nie paasobku adnym i druhim, ale adnym i druhim razam.

Značycca, i štadziennaja nacyjanalnaja praca kaniečnie patrebnaja; navat patrabniejšaja za heroizm. Biez heroizmu narod budzie žyć, choć nia budzie mieć vialikich dasiahnieńniaŭ. Ale biez štadziennaje, zvyčajnaje, pamalnaje pracy nacyjanalnaje nijaki narod nia moža vyžyć. — U našych umovach najvažniejšaj, zvyčajnaj, štadziennaj pracaju nacyjanalnaj jo vučeńnie svaich dziaciej havaryć i prynamsia čytać pabiełarusku. Biaz hetaha dzieci našyja buduć čyžyja svajmu narodu, buduć by tyja adarvanyja ad dzierva listy, što akanavany na zahubu. I baćki im buduć u ładnaj miery čyžyja, u najlejšym prypadku byduć jany mieć svaich baćkoŭ za niejkich dzivakoŭ. — Viedamcy historyi našaha narodu śvietčać, što Biełaruś jo krajem vialikich ludzioŭ. Ale nia budzie u nas vialikich ludzioŭ, kali dzieci našyja nia buduć umieć čytać pabiełarusku; ź ich nia vyjduć vialikija ludzi. — Dobra, što heroi u nas byli, a było ich šmat, i vajennych, i inšych. A jašče lapiej, kali heroi u nas buduć u budučyni. Ale kali dzieci našyja nia buduć umieć čytać pasvojmu, dyk herojaŭ u nas nia budzie, nia budzie vialikich ludzioŭ, nia budzie herojaŭ, dyj

ničoha nia budzie. Ludzi, što adarvalisia ad naroda svajho, nia mohuć być ludźmi kaštoŭnymi, stanaŭkimi, mocnymi; jany buduć biez moralnaha chrybta. Heta dobra viedajuć prezydent i kongres amerykanski. Dziela taho, chočučy mieć dobrych svaich hramadzian, jany zrabili zaklik da imigrantaŭ, kab hetyja nie adryvalisia ad narodaŭ svaich, kab umieli havaryć i čytać pasvojmu. Heta rabili i niekatoryja z kongresmanaŭ, katoryja pramaŭlali na našych uhodkach ahałašeńnia niezaležnaści Biełarusi. — Dzieci našy — heta nia tolki dzieci baćkoŭ svaich, ale i dzieci narodu svajho. Našto rabić takuju kryŭdu svajmu narodu?! ,

Hańba budzie tym baćkom, katorych dzieci nia buduć umieć čytać pabiełarusku. Vyrastuć dzieci, hańba budzie i im za toje, što nia buduć umieć čytać pabiełarusku. — Kažny inteligient zumieje, kali zachoča, vučyć dzieci čytać. Dziela taho hańba tym inteligientam, katoryja, nia budučy nadzvyčajna zaniatyja inšaj pracaju nacyjanalnaj, admaŭlajucca vyčyć u našych škołach.

Baćki i inteligienty, schamianiciesia i papraŭciesia! Našto vam uchodzić iz hańbaju u historyju?!

JEŽA STARŠYM LUDZIOM.

Kažny z nas starajecca buć zdarovym, bo tady čałaviek viesieła hladzić na śviet, achvotna biarecca za rabotu i naahuł ciešycca iz žyćcia, jakoje Boh jamu vyznačyŭ.

Najlepšym pamocnikom da udziaržańnia zdaroŭja jość prytarnavanaja da našaha arhanizmu ježa. Jana nas trymaje u najlepšym stanie, a jak zachvarejem, dyk hety dobry fizyčny stan pamahaje u lačeńniu. Jaki znak błahoha žyvieńnia? Čałaviek tady čujecca słabym abo stamavanym, byvaje nervovym, i kažnaja drobnaja reč jaho uzrušyć, čujecca smutnym, nia dobra śpić i často za šmat važyć. — Kab uściarahčysia mienavanych zahanaŭ, hlańma, z čaho maje składacca pravilnaja ježa. Napierad patrebnyja białki i minerały na adbudovu cieła i kaściej, katoryja uvieś čas zužyvajucca. Adbudova cieła błahaja, kali niama u ježy białkoŭ i minerałaŭ. Białki i minerały u małacce, miasie, rybie, jaječkach, syru, harochu, pasoli i harechach. Razam iz białkami patrebnyja roznyja vitaminy, što pamahajuć da dobraj dziejnaści cieła. Jany jość u syrym i varanym zialanivie, u sadovinie i bulbie. Naapošku patrebnaja ježa, što daje ciełu energiju i ciapliniu, bo daje mnoha kaloryjaŭ (cukier, tuk, bulba, muka). Usia

ježa daje kaloryi, ale kali ich za šmat i nia zužyvajucca, dyk jany pieratvarajucca u tuk.

Zvyčajna staršy čałaviek nie taki dziejny jak małady. Žyvie bolej spakojna, i dziela taho patrebuje mieniej kaloryjaŭ. Kali jeść ježu, bahatuju na kaloryi, dyk sycieje.

Ciapier, kali viedajem, jakaja ježa nam karysnaja, jak majem jaje užyvać štodnia? Treba pić małako. Za małako uvažajuć apraca syroha małaka i kandensavanaje, u parašku, maślanku, syr i marožanku. (1 kubak małaka raŭniajecca 1 1/2 uncyjam amerykanskaha syru, 15 uncyjam biełaha syru, 2-3 poŭnym łyžkam marožanki). Miasa, u tym liku kuracinu, rybu, treba ješci najmieniej raz na tydzień, jaječki ćatyry razy na tydzień, pa adnym, haroch abo pasolu raz na tydzień, kašu i chleb kažny dzień. Masła abo marbarynu možna ješci kažny dzień, ale nia užyvać šmat pry vareńniu ježy. Cukier, syrop i smažeńnie jesca dziela palepšeńnia smaku; dziela taho što jany, apraca kaloryjaŭ, ničoha nie dajuć, treba, varačy ježu, ich užyvać u mieru.

Dyk jak budzie vyhladać našaja štodziennaja ježa? Śniedańnie: sok iz pamaranču, abo varanyja śliŭki, aŭsianka (abo inšyja krupy) abo jaječki, chleb, małako abo kava z małakom. Abied' strava, miasa, syroje zialeniva, bulba abo varanaje zieleniva, sadovina abo desert z małaka na trećciuju. Viačera: syr abo ryba ci kuracina, zialeniva, sadovina. — Najlepiej ješci i najbolej na abied, bo pa lohkaj viačery dobra spicca. Niekataryja starejšyja ludzi lubiać padzialić ježu na piać pasiłkaŭ; treba tolki uvažać, kab pićciom sałodkich napitkaŭ nie stracić achvotu da jady, patrebnaje da zdaroŭja, abo nia ješci za šmat. — Staršy mužčyna patrabuje kala 2000 kaloryjaŭ udzień, a žančyna kala 1500. Dla aryjantacyi padajem tut tabličku, kolki kažnaja ježa maje kaloryjaŭ: Zialeniva kala 25 kaloryjaŭ porcyja (aprača hurka 10 kal., sałaty 10 kal., bulby 100 kal.). Sadovina: mały jabłyk 50 kal., banan, grapefruit 100 kal., pamaranča 70 kal., 4-5 sušanych sliŭkaŭ 100 kal., 3 stał. łyžki razynkaŭ 102 kal. Chleb 2 łustački 100 kal., muka 1/4 kubka 100 kal., makaron i krupy dźvie trecija kubka 100 kal. Białki jaječka 55-70 kal., ryba (adna treciaja kubka) 100 kal., 1 kubak małaka 150 kal., (biaz śmietany 88 kal., maślanka 88 kal.), biełу syr 1/2 kubka 100 kal., łustačka amerykanskaha syru 100 kal., porcyja jałavičyny 150 kal., 1 skabka śvininy 200 kal., śmietana 2 stał. łyžki 100 kal., cukier 2 stał. łyžki 100 kal.

Kali navukoŭcy pravieryli dyjetu staršych ludzioŭ, akazałasia, što jany jaduć za mała miasa, ryby, ptuškaŭ, jaječkaŭ, małaka, syra i bahataj u vitaminy sadoviny. Nia treba haniacca za kažnaj navinaju u ježy, što u knižkach, u radyja i televizii, bo hetak možna tracić hrošy na biezkarysnuju jeminu. Za toje kuplajcie jeminu z dadatkami: da muki dadajuć try vitaminy i adzin minerał, da soli dadajuć jod, da małaka dadajuć vitamin. Da margaryny vitamin A. Treba kiravacca nastupnaj radaj: jeści prynamsia 8 dkg. białkoŭ na dzień, jeści sadovinu i zialenivu. Nia užyvać šmat soli, naahuł jeści razmavituju ježu u mieru. Da hetaha dać ciełu dosyć ruchu, jak prachodak, nie ciažkaja rabota u harodzie abo u chacie i zaniatak dziela pryjemnaści. Jeści mieniej, kab žyć daŭžej, zrabić bolej i ciešycca ź dziaciej i unukaŭ daŭžej. **M. Stankievicycha.**

(Podle haspadarstvavych vydańniaŭ u spravie ježy staršych ludzioŭ).

Za prysłanyja Kaladnija i Nova Hodnija pažadannia ščyra dziakuju nastupnym: S-m A. i Pr. T. Adamovičam, S-ni H. Arsienievaj, S-vu Val. i Č. Budzkavym, S-vu Akanovičam, S-vu Čarneckim, S-vu J. Dasiukievičam, S-ni Evoščyšyn, S-ni J. Gordon, S-vu Gościejew, Doktorstvu F. Hrynkievičam, S-ru J. Gladkamu, S-vu Jabłonskim, S-vy Jankovskim, S-vu Ivanoŭskim, S-vu F. Jabłonskamu i S-ni Annie, Eddie i Vandzi, Mrs. B. Lewandowskiej, S-ni T. Marcinkievič, S-vu Markievičam, Daktorstvu U. Yol. Nabagiezavym, S-vu, S-vu Č. Juzi, Jadzi i Karneli Najdziukovym, S-vu Kurasiam, S-ni J. Kachanoŭskaj, Gen. Kušalu, S-vu H. T. Pałanievičac, S-vu O. Ir. Panucevičam, S-ni i Bratu Rymaško, S-vu Popielavym i Usiej Radni. S-ru Prytyckamu, Rt. Rev. Mons. Ul. Sałavieju, Rev. P. Sanczenku, S-vu L. A. Savionkam, S-vu Siergiejevičam, S-vu J. Stankievičam Dr. Pr., Rev. Dechanu Dr. Moskaliku, Ajcom Maryjanam, Ajcom U. J. Tarasevičam, D-ru Vierbickamu, S-vu i Familii Volcek, S-vu Sienkievičam, S-vu St. Annie i Dzieciam Walas.

Za prysłanyja hrošy na „Siaŭbit" ščyra dziakuju nastupnym:

S-ru Fr. Jabłonskamu za 5 dal., S-ru J. Čarneckamu za 2 dal., S-ni J. Gordon za 2 dal., S-vu Pituškam za 5 dal., S-vu L. Savionkam za 5 dal., S-ru H. F. za 5 dal., D-vu Romukavym za 2 dal., H. A-č 5 dal. i F. Ch. 50 dal.

Vydaviec-Redaktar (Publisher-Editor): Rev. Francis Czerniawski
164 Broadway, Fort Edward, N. Y., U. S. A.